

„DIKTÁTOŘI JSOU NUCENÍ
VÁLKY VYHRÁVAT, NEBO JE
ČEKÁ KONEC.“ NIZOZEMSKÝ
NOVINÁŘ YOERI ALBRECHT V
PRAZE DISKUTOVAL O
STŘEDOEVROPSKÉM
POHLEDU NA RUSKOU
AGRESI NA UKRAJINĚ.

Viktor Daněk

Prosinec 2023

EUROPEUM

Institut pro evropskou politiku EUROPEUM je neziskový, nepolitický a nezávislý think tank, který se zaměřuje na evropskou integraci a soudržnost. EUROPEUM přispívá k posilování demokracie, bezpečnosti, stability, svobody a solidarity napříč Evropou a aktivnímu vystupování České republiky v Evropské unii. EUROPEUM provádí původní výzkum, organizuje veřejné akce a vzdělávací aktivity a formuluje nové názory a doporučení ke zlepšení domácích a evropské politiky.

Slabá reakce ostatních evropských zemí na podvržené prezidentské volby v Bělorusku v roce 2020 rozhodla o osudu celého širšího regionu, uvedl ve své přednášce Praze vlivný nizozemský novinář, intelektuál a umělecký ředitel kulturního centra de Balie v Amsterodamu Yoeri Albrecht. Členské země Evropské unie kritizoval za to, že se tehdy neodhodlaly k tvrdším sankcím namířeným nejen proti Lukašenkovu diktátorskému režimu v Bělorusku, ale také v proti Rusku, jehož je Minsk satelitem.

„Kdyby Evropa přijala podobně ostré sankce proti Rusku, jaké uplatňuje nyní, už po padělaných volbách v roce 2020, Vladimir Putin by na Ukrajinu nikdy nezaútočil,“ domnívá se Albrecht. Podle něj až brutální ruská invaze na Ukrajinu o dva roky později probudila část evropských zemí z naivity: „Státy jako Německo nebo Nizozemsko se pomalu učí, že nefunguje představa o demokratizaci diktátorských režimů prostřednictvím obchodu s nimi. Státy střední Evropy tak měly pravdu, když před Ruskem dávno varovaly,“ dodal Albrecht.

Yoeri Albrecht ve své pražské přednášce srovnal perspektivy, jimiž na Rusko a na válku na Ukrajině nahlízejí Nizozemsko a země východního křídla EU. Popsal rovněž svůj vztah ke střední Evropě a vzpomněl i na svůj osobní zážitek z „roku zázraků“ 1989, kdy se coby mladík vydal přímo do Prahy sledovat studentské demonstrace proti komunistickému režimu a jeho následný pád. Z Československa na západ vyvezl cenné reportážní fotografie, které vzbudily v Nizozemsku ohlas a pomohly nastartovat jeho novinářskou kariéru.

V Praze mluvil i o aktuálním politickém vývoji v zemích, kde sílí krajní pravice, mezi které patří i Nizozemsko, kde v parlamentních volbách zvítězila Strana pro svobodu Geerta Wilderse. „Wilders je předznamenáním dalšího vývoje v celé Evropě. Neměli bychom tím být příliš překvapení. Jde o trend, který sledujeme dlouhodobě,“ varoval Albrecht.

Yoeri Albrecht v Praze v rezidenci nizozemského velvyslance vystoupil ve spolupráci s Knihovnou Václava Havla v rámci cyklu Cleveringových přednášek. Jde o každoroční akci na počest Rudolpha Cleveringy, který se coby profesor na Univerzitě v Leidenu a děkan tamní Právnické fakulty v době nacistické okupace Nizozemska statečně postavil perzekuci svých židovských kolegů. Nacisté ho za to zatkli, uvěznili a uzavřeli celou univerzitu.

Na jeho památku Nizozemsko organizuje po celém světě pravidelné přednášky význačných intelektuálních osobností věnovaných tématům demokracie a lidských práv. V Praze se přednáška uskutečnila potřetí, debatu s Yoeriem Albrechtem moderoval a diskuzi s ním vedl zástupce ředitele Institutu pro evropskou politiku EUROPEUM Viktor Daněk.

